നമോ തസ്സ ഭഗവതോ അരഹതോ സമ്മാസമ്ബുദ്ധസ്സ

ചൂളഗന്ഥവംസപാളി

൧. പിടകത്തയപരിച്ഛേദോ

നമസ്സേത്വാന സമ്ബുദ്ധം, അഗ്ഗവംസവരംവരം;
നത്വാന ധമ്മം ബുദ്ധജം, സങ്ഘഞ്ചാപിനിരങ്ഗണം.

ഗന്ഥവംസമ്പി നിസ്സായ, ഗന്ഥവംസം പകഥിസ്സം;
തിപേടകസമാഹാരം, സാധുനം ജങ്ഘദാസകം.

വിമതിനോദനമാരമ്ഭം, തം മേ സുണാഥ സാധവോ;
സബ്ബമ്പി ബുദ്ധവചനം, വിമുത്തി ച സഹേതുകം.

ഹോതി ഏകവിധംയേവ, തിവിധം പിടകേന ച;
തഞ്ച സബ്ബമ്പി കേവലം, പഞ്ചവിധം നികായതോ.

അങ്ഗതോ ച നവവിധം, ധമ്മക്ഖന്ധഗണനതോ;
ചതുരാസീതി സഹസ്സ, ധമ്മക്ഖന്ധപഭേദനന്തി.

കഥം പിടകതോ പിടകഞ്ഹി തിവിധം ഹോതി?

വിനയപിടകം, അഭിധമ്മപിടകം സുത്തന്തപിടകന്തി. തത്ഥ കതമം വിനയ പിടകം? പാരാജികകണ്ഡം, പാചിത്തിയകണ്ഡം, മഹാവഗ്ഗകണ്ഡം, ചുല്ലവഗ്ഗകണ്ഡം, പരിവാരകണ്ഡന്തി. ഇമാനി കണ്ഡാനി വിനയപിടകം നാമ.

കതമം അഭിധമ്മപിടകം? ധമ്മസങ്ഗണീ-പകരണം, വിഭങ്ഗ-പകരണം, ധാതുകഥാ-പകരണം, പുഗ്ഗലപഞ്ഞത്തി-പകരണം, കഥാവത്ഥു-പകരണം, യമക-പകരണം, പട്ഠാന-പകരണന്തി. ഇമാനി സത്ത പകരണാനി അഭിധമ്മപിടകം നാമ. കതമം സുത്തന്തപിടകം? സീലക്ഖന്ധവഗ്ഗാദികം, അവസേസം ബുദ്ധവചനം സുത്തന്തപിടകം നാമ.

കഥം നികായതോ? നികായാ പഞ്ച വിധാ ഹോന്തി. ദീഘനികായോ, മജ്ഝിമനികായോ, സംയുത്തനികായോ, അങ്ഗുത്തരനികായോ, ഖുദ്ദകനികായോതി.

തത്ഥ കതമോ ദീഘ-നികായോ? സീലക്ഖന്ധവഗ്ഗോ, മഹാവഗ്ഗോ, പാഥികവഗ്ഗോതി, ഇമേ തയോ വഗ്ഗാ ദീഘനികായോ നാമ. ഇമേസു തീസു വഗ്ഗേസു, ചതുതിംസ വഗ്ഗാനി ച ഹോന്തി. [ചതുതിംസേവ സുത്തന്താ, സീലക്ഖന്ധവഗ്ഗാദികാ, യസ്സ ഭവന്തി സോ യേവ ദീഘനികായ നാമ ഹോതി.]

കതമോ മജ്ഝിമനികായോ? മൂലപണ്ണാസോ, മജ്ഝിമപണ്ണാസോ, ഉപരിപണ്ണാസോതി, ഇമേ തയോ പണ്ണാസാ മജ്ഝിമനികായോ നാമ. ഇമേസു തീസു പണ്ണാസേസു ദ്വേപഞ്ഞാസാധിക-സുത്ത-സതാനി ഹോന്തി

[ദിയഡ്ഢസതസുത്തന്താ, ദ്വി സുത്തം യസ്സ സന്തിസോ, മജ്ഝിമനികായോ നാമോ മൂലപണ്ണാസമാദി ഹോതി.]

കതമോ സംയുത്തനികായോ? സഗാഥാവഗ്ഗോ, നിദാനവഗ്ഗോ, ഖന്ധകവഗ്ഗോ, സളായതനവഗ്ഗോ, മഹാവഗ്ഗോതി, ഇമേ പഞ്ച വഗ്ഗാ സംയുത്തനികായോ നാമ. ഇമേസു പഞ്ചസു വഗ്ഗേസു ദ്വാസട്ഠിസുത്തസത്തസതാധികസത്ത-സുത്തസഹസ്സാനി ഹോന്തി. [ദ്വാസട്ഠി-സത്ത-സതാനി, സത്തസഹസ്സകാനി ച.] സുത്താനി യസ്സ ഹോന്തി സോ, സഗാഥാദികവഗ്ഗകോ, സംയുത്തനികായോ നാമോ വേദിതബ്ബോ ച വിഞ്ഞൂനാതി.

കതമോ അങ്ഗുത്തരനികായോ? ഏക്കനിപാതോ, ദുക്കനിപാതോ, തിക്കനിപാതോ, ചതുക്കനിപാതോ, പഞ്ചകനിപാതോ, ഛക്കനിപാതോ, സത്തകനിപാതോ, അട്ഠകനിപാതോ, നവകനിപാതോ, ദസകനിപാതോ, ഏകാദസനിപാതോതി, ഇമേ ഏകാദസ നിപാതാ അങ്ഗുത്തരനികായോ നാമ. ഇമേസു ഏകാദസ നിപാതേസു സത്ത-പഞ്ഞാസ-പഞ്ച-സതാധികനവ-സുത്ത-സഹസ്സാനി ഹോന്തി. [നവസുത്തസഹസ്സാനി, പഞ്ചസതമത്താനി ച, സത്തപഞ്ഞാസാധികാനി, സുത്താനി യസ്സ ഹോന്തി സോ, അങ്ഗുത്തരനികായോതി, ഏക്കനിപാതകാദികോതി.]

കതമോ ഖുദ്ദകനികായോ? ഖുദ്ദകപാഠോ, ധമ്മപദം, ഉദാനം, ഇതിവുത്തകം, സുത്തനിപാതോ, വിമാനവത്ഥു, പേതവത്ഥു, ഥേരകഥാ, ഥേരീകഥാ, ജാതകം, മഹാനിദ്ദേസോ, പടിസമ്ഭിദാമഗ്ഗോ, അപദാനം, ബുദ്ധവംസോ, ചരിയാപിടകം, വിനയപിടകം, അഭിധമ്മപിടകന്തി. ഇമേസു സത്തരസസു ഗന്ഥേസു അനേകാനി സുത്ത-സഹസ്സാനി ഹോന്തി. [അനേകാനി സുത്ത-സഹസ്സാനി, നിദ്ദിട്ഠാനി മഹേസിനാ, നികായേ പഞ്ചമേ ഇമേ, ഖുദ്ദകേ ഇതി വിസുതേതി.]

കഥം അങ്ഗതോ അങ്ഗഹി നവ വിധം ഹോതി? സുത്തം, ഗേയ്യം, വേയ്യാകരണം, ഗാഥാ, ഉദാനം, ഇതിവുത്തകം, ജാതകം, അബ്ഭുതധമ്മം, വേദല്ലന്തി, നവപ്പഭേദം ഹോതി. തത്ഥ ഉഭതോ വിഭങ്ഗനിദ്ദേസഖന്ധകപരിവാരാ, സുത്തനിപാതേ, മങ്ഗലസുത്ത, രതനസുത്ത, തുവട്ടകസുത്താനി. അഞ്ഞമ്പി സുത്തനാമകം തഥാഗതവചനം, സുത്തന്തി വേദിതബ്ബം. സബ്ബം സഗാഥകം ഗേയ്യന്തി വേദിതബ്ബം. വിസേസനസംയുത്തകേ സകലോപി സഗാഥകവഗ്ഗോ, സകലം അഭിധമ്മപിടകം നിഗാഥകഞ്ച സുത്തയഞ്ച അഞ്ഞമ്പി അട്ഠഹി അങ്ഗേഹി അസങ്ഗഹിതം ബുദ്ധവചനം തം വേയ്യാകരണന്തി വേദിതബ്ബം. ധമ്മപദം, ഥേരകഥാ, ഥേരീകഥാ, സുത്തനിപാതേ, നോ സുത്തനാമികാ സുദ്ധികഗാഥാ, ഗാഥാതി വേദിതബ്ബാ. സോമനസ്സ ഞാണമയികഗാഥാ പടിക-സംയുത്താ ദ്വേ അസീതിസുത്തന്താ ഉദാനന്തി വേദിതബ്ബാ. വുത്തഞ്ഹേതം ഭഗവതാതിആദിനയപ്പവത്താ ദസുത്തരസതസുത്തന്താ, ഇതിവുത്തകന്തി വേദിതബ്ബാ. അപണ്ണകജാതകാദീനി പഞ്ഞാസാദികാനി. പഞ്ചജാതകസതാനി, ജാതകന്തി വേദിതബ്ബം. ചത്താരോ മേ ഭിക്ഖവേ അച്ഛരിയാ അഭൂതധമ്മാ, ആനന്ദേതിആദിനയപ്പവത്താ സബ്ബേപി അച്ഛരിയ അഭൂതധമ്മപടിസംയുത്താ സുത്തന്താ അഭൂതധമ്മന്തി വേദിതബ്ബാ. ചുല്ലവേദല്ല, മഹാവേദല്ല, സമ്മാദിട്ഠി, സക്കപഞ്ഹ, സങ്ഖാരഭാജനിയ, മഹാപുണ്ണമസുത്തന്താദയോ സബ്ബേപി വേദഞ്ച തുട്ഠിഞ്ച ലദ്ധാ [പുച്ഛ] ലദ്ധാ പുച്ഛിതസുത്തന്താ, വേദല്ലന്തി വേദിതബ്ബാ. കതമാനി ചതുരാസീതി ധമ്മക്ഖന്ധസഹസ്സാനി ദുജാനാനി, ചതുരാസീതി ധമ്മക്ഖന്ധസഹസ്സാനി സചേ

വിത്ഥാരേന കഥിസ്സം അതിപപഞ്ചോ ഭവിസ്സതി. തസ്മാ നയ വസേന കഥിസ്സാമി. ഏകം വത്ഥു, ഏകോ ധമ്മക്ഖന്ധോ, ഏകം നിദാനം ഏകോ ധമ്മക്ഖന്ധോ, ഏകം പഞ്ഹാ പുച്ഛന്തം ഏകോ ധമ്മക്ഖന്ധോ, ഏകം പഞ്ഹാ വിസജ്ജനം ഏകോ ധമ്മക്ഖന്ധോ, ചതുരാസീതി ധമ്മക്ഖന്ധസഹസ്സാനി കേന ഭാസിതാനി, കത്ഥ ഭാസിതാനി, കദാ ഭാസിതാനി, കമാരബ്ഭ ഭാസിതാനി, കിമത്ഥം ഭാസിതാനി, കേന ധാരിതാനി, കേനാഭതാനി, കിമത്ഥം പരിയാപുണിതബ്ബാനി. തത്രായം വിസജ്ജനാ, കേന ഭാസിതാനീതി? ബുദ്ധാനു ബുദ്ധേഹി ഭാസിതാനി. കത്ഥ ഭാസിതാനീതി? ദേവേസു ച മാനുസ്സേസു ച, ഭാസിതാനി. കദാ ഭാസിതാനീതി? ഭഗവതോ ധരമാനകാലേ ചേവ പച്ഛിമകാലേ ച ഭാസിതാനി. കതമാരബ്ഭ ഭാസിതാനീതി? പഞ്ചവഗ്ഗിയാദികേ വേനേയ്യ ബന്ധവേ ആരബ്ഭ ഭാസിതാനീതി. കിമത്ഥം ഭാസിതാനീതി? തിവജ്ജഞ്ച അവജ്ജഞ്ച ഞത്വാ വജ്ജം പഹായ അവജ്ജേ പടിപത്തിത്വാ നിബ്ബാനപരിയന്തേ. ദിട്ഠ-ധമ്മികസമ്പരായികത്ഥേ സമ്പാപുണിതും.

കേന ധാരിതാനീതി? അനുബുദ്ധേഹി ചേവ സിസ്സാനുസിസ്സേഹി ച ധാരിതാനി. കേനാ ഭതാനീതി? ആചരിയ പരംപരേഹി ആഭതാനി. കിമത്ഥം പരിയാപുണിതബ്ബാനീതി? വജ്ജഞ്ച അവജ്ജഞ്ച ഞത്വാ വജ്ജം പഹായ അവജ്ജേ പടിപത്തിത്വാ നിബ്ബാനപരിയന്തേ ദിട്ഠധമ്മികസമ്പരായികത്ഥേ, സംപാപുണിതും, യദേവം തായ നിബ്ബാനപരിയന്തേ ദിട്ഠധമ്മികസമ്പരായികത്ഥേ സാധികാനി ഹോന്തി. തേവ തത്ഥ കേഹി അപ്പമത്തേന പരിയാപുണിതബ്ബാനി ധാരേതബ്ബാനി ധാരേതബ്ബാനി വാചേതബ്ബാനി സജ്ഝായം കാതബ്ബാനീതി [ഇതി ചുല്ലഗന്ഥവംസേ പിടകത്തയ ദീപകോ നാമ പഠമോ പരിച്ഛേദോ.]

൨. ഗന്ഥകാരകാചരിയ-പരിച്ഛേദോ

ആചരിയോ പന അത്ഥി. പോരാണാചരിയാ അത്ഥി, അട്ഠകഥാചരിയാ അത്ഥി, ഗന്ഥകാരകാചരിയാ അത്ഥി, തിവിധനാമികാചരിയാ. കതമേ പോരാണാചരിയാ? പഠമസങ്ഗായനായം പഞ്ചസതാ ഖീണാസവാ പഞ്ചന്നം നികായാനം നാമഞ്ച അത്ഥഞ്ച അധിപ്പായഞ്ച യദഞ്ച ബ്യഞ്ജന സോധനഞ്ച അവസേസം കിച്ചം കരിംസു. ദുതിയസങ്ഗായനായം സത്തസതാ ഖീണാസവാ തേസംയേവ സദ്ദത്ഥാദികം കിച്ചം പുന കരിംസു. തതിയസങ്ഗായനായം സഹസ്സമത്താ ഖീണാസവാ തേസംയേവ സദ്ദത്ഥാദികം കിച്ചം പുന കരിംസു. ഇച്ചേവം ദ്വേസതാധികാ ദ്വേസഹസ്സ ഖീണാസവാ മഹാകച്ചായനം ഠപേത്വാ അവസേസാ പോരാണാചരിയാ നാമ. യേ പോരാണാചരിയാ തേയേവ അട്ഠകഥാചരിയാ നാമ. കതമേ ഗന്ഥകാരകാചരിയാ? മഹാഅട്ഠകഥികാപേഭദഅനേകാചരിയാ ഗന്ഥകാരകാചരിയാ നാമ. കതമേ തിവിധ നാമാചരിയാ മഹാകച്ചായനോ തിവിധനാമം. കതമേ ഗന്ഥാ മഹാകച്ചായനേന കതാ? കച്ചായനഗന്ഥോ, മഹാനിരുത്തിഗന്ഥോ, ചുല്ലനിരുത്തിഗന്ഥോ, യമകഗന്ഥോ, നേത്തിഗന്ഥോ, പേടകോപദേസഗന്ഥോതി, ഇമേ ഛ ഗന്ഥാ മഹാകച്ചായനേന കതാ. കതമേ അനേകാചരിയേന കതാ ഗന്ഥാ? മഹാപച്ചരികാചരിയോ മഹാപച്ചരിയം നാമ ഗന്ഥം അകാസി. മഹാകുരുന്ദികാചരിയോ കുരുന്ദി നാമ ഗന്ഥം അകാസി. അഞ്ഞതരോ ആചരിയോ മഹാപച്ചരിയ ഗന്ഥസ്സ അട്ഠകഥം അകാസി. അഞ്ഞതരോ ആചരിയോ കുരുന്ദി ഗന്ഥസ്സ അട്ഠകഥം അകാസി, മഹാബുദ്ധഘോസാ നാമചരിയോ വിസുദ്ധിമഗ്ഗോ ദീഘനികായസ്സ സുമങ്ഗലവിലാസനി നാമ അട്ഠകഥാ, മജ്ഝിമനികായസ്സ പപഞ്ചസൂദനീ നാമ അട്ഠകഥാ, സംയുത്തനികായസ്സ സാരത്ഥപ്പകാസിനീ നാമ അട്ഠകഥാ, അങ്ഗുത്തരനികായസ്സ മനോരഥപൂരണീ നാമ അട്ഠകഥാ, പഞ്ചവിനയ ഗന്ഥാനം സമന്തപാസാദികാ നാമ അട്ഠകഥാ, സത്തന്നം അഭിധമ്മഗന്ഥാനം പരമത്ഥകഥാ നാമ അട്ഠകഥാ, പാതിമോക്ഖ സംഖാതായ മാതികായ കങ്ഖാവിതരണീതി വിസുദ്ധി നാമ അട്ഠകഥാ, ധമ്മപദസ്സ അട്ഠകഥാ, ജാതകസ്സ അട്ഠകഥാ, ഖുദ്ദകപാഠസ്സ അട്ഠകഥാ, സുത്തനിപാതസ്സ അട്ഠകഥാ, അപദാനസ്സ അട്ഠകഥാതി, ഇമേ തേരസ ഗന്ഥേ അകാസി. ബുദ്ധദത്തോനാമാചരിയോ വിനയ വിനിച്ഛയോ, ഉത്തരവിനിച്ഛയോ, അഭിധമ്മാവതാരോ, ബുദ്ധവംസസ്സ മധുരത്ഥവിലാസിനീ നാമ അട്ഠകഥാതി, ഇമേ ചത്താരോ ഗന്ഥേ അകാസി. ആനന്ദോനാമാചരിയാ സത്താഭിധമ്മഗന്ഥട്ഠകഥായ മൂടീകം നാമ ടീകം അകാസി. ധമ്മപാലാചരിയോ നേത്തിപ്പകരണട്ഠകഥാ, ഇതിവുത്തകട്ഠകഥാ, ഉദാനട്ഠകഥാ, ചരിയാപിടകട്ഠകഥാ, ഥേരകഥട്ഠകഥാ, ഥേരീകഥട്ഠകഥാ, വിമാനവത്ഥുസ്സ വിമലവിലാസിനി നാമ അട്ഠകഥാ, പേതവത്ഥുസ്സ വിമലവിലാസിനി നാമ അട്ഠകഥാ, വിസുദ്ധിമഗ്ഗസ്സ പരമത്ഥമഞ്ജൂസാ നാമ ടീകാ, ദീഘനികായസ്സ അട്ഠകഥാദീനം ചതുന്നം അട്ഠകഥാനം ലീനത്ഥപ്പകാസനി നാമ ടീകാ, ജാതകട്ഠകഥായ ലീനത്ഥപ്പകാസനി നാമ ടീകാ, നേത്തിപകരണട്ഠകഥായ ടീകാ, ബുദ്ധവംസട്ഠകഥായ പരമത്ഥദീപനീ നാമ ടീകാ, അഭിധമ്മട്ഠകഥായടീകാ ലീനത്ഥവണ്ണനാ നാമ അനുടീകാതി ഇമേ ചുദ്ദസ മത്തേ ഗന്ഥേ അകാസി.

ദ്വേ പുബ്ബാചരിയാനാമാ ചരിയാനിരുത്തി മഞ്ജൂസം നാമ ചുല്ലനിരുത്തി ടീകഞ്ച മഹാനിരുത്തി സങ്ഖേപഞ്ച അകംസു. മഹാവജിരബുദ്ധിനാമാചരിയോ

വിനയഗണ്ഠിനാമ പകരണം അകാസി. ദീപങ്കരസങ്ഖാതോ വിമലബുദ്ധി നാമാചരിയോ മുഖമത്തദീപനീ നാമകം ന്യാസപ്പകരണം അകാസി. ചുല്ലവജിരബുദ്ധി നാമാചരിയോ അത്ഥബ്യാഖ്യാനം നാമ പകരണം അകാസി.

ദീപങ്കരോ നാമാചരിയോ രൂപസിദ്ധി പകരണം, രൂപസിദ്ധി ടീകം, സമ്പപഞ്ച സുത്തഞ്ചേതി തിവിധം പകരണം അകാസി. ആനന്ദാചരിയസ്സ ജേട്ഠസിസ്സോ ധമ്മപാലോ നാമാചരിയോ സച്ചസങ്ഖേപം നാമ പകരണം അകാസി. കസ്സപോ നാമാചരിയോ മോഹവിച്ഛേദനീ, വിമതിച്ഛേദനീ, ദസബുദ്ധവംസോ, അനാഗതവംസോതി, ചതുവിധം പകരണം അകാസി.

മഹാനാമോ നാമാചരിയോ, സദ്ധമ്മപകാസനീ നാമ പടിസമ്ഭിദാമഗ്ഗസ്സ അട്ഠകഥം അകാസി. ദീപവംസോ, ഥൂപവംസോ, ബോധിവംസോ, ചൂലവംസോ, മഹാവംസോ, പടിസമ്ഭിദാമഗ്ഗട്ഠകഥാ ഗണ്ഠി ചേതി ഇമേ ഛ ഗന്ഥാ മഹാനാമാചരി വിസും വിസും കതാ.

നവോ മഹാനാമോ നാമാചരിയോ നവം മഹാവംസ നാമ പകരണം അകാസി. ഉപസേനോ നാമാചരിയോ സദ്ധമ്മപജ്ജോതികം നാമ മഹാനിദ്ദേസസ്സ അട്ഠകഥം അകാസി. മോഗ്ഗലാനോ നാമാചരിയോ മോഗ്ഗലാനബ്യാകരണം നാമ പകരണം അകാസി. സങ്ഘരക്ഖിതോ നാമാചരിയോ, സുബോധാലങ്കാരം നാമ പകരണം അകാസി. വുത്തോദയകാരോ നാമാചരിയോ വുത്തോദയം നാമ പകരണം അകാസി. ധമ്മസിരി നാമാചരിയോ ഖുദ്ദകസിക്ഖം നാമ പകരണം അകാസി. പുരാണഖുദ്ദസിക്ഖായ ടീകാ, മൂലസിക്ഖാ ചേതി, ഇമേ ദ്വേ ഗന്ഥാ ദ്വേഹാചരിയേഹി വിസും വിസും കതാ.

അനുരുദ്ധോ നാമാചരിയോ പരമത്ഥവിനിച്ഛയം, നാമരൂപപരിച്ഛേദം, അഭിധമ്മത്ഥസങ്ഗഹം ചേതി തിവിധം പകരണം അകാസി. ഖേമോ നാമാചരിയോ ഖേമം നാമ പകരണം അകാസി. സാരിപുത്തോ നാമാചരിയോ വിനയട്ഠകഥായ സാരത്ഥദീപനീ നാമ ടീകം; വിനയസങ്ഗഹപകരണം, വിനയസങ്ഗഹസ്സടീകം; അങ്ഗുത്തരട്ഠകഥായ സാരത്ഥമഞ്ജൂസം നാമ നവം ടീകം; പഞ്ചികാ ടീകഞ്ചേതി, ഇമേ പഞ്ച ഗന്ഥേ അകാസി. ബുദ്ധനാഗോ നാമാചരിയോ വിനയത്ഥമഞ്ജൂസം നാമ കങ്ഖാവിതരണീയാ ടീകം അകാസി. നവോ മോഗ്ഗലാനോ നാമാചരിയോ അഭിധാനപ്പദീപികം നാമ പകരണം അകാസി. വാചിസ്സരോ നാമാചരിയോ മഹാസാമി നാമ സുബോധാലങ്കാരസ്സ ടീകാ, വുത്തോദയ വിവരണം, സുമങ്ഗലപ്പസാദനി നാമ ഖുദ്ദസിക്ഖായ ടീകാ; സമ്ബന്ധചിന്താ, സമ്ബന്ധചിന്തായ ടീകാ; ബാലാവതാരോ, മോഗ്ഗലാനബ്യാകരണസ്സ പഞ്ചികായ ടീകാ; യോഗവിനിച്ഛയോ, വിനയവിനിച്ഛയസ്സ ടീകാ, ഉത്തരവിനിച്ഛയസ്സ ടീകാ, നാമരൂപ-പരിച്ഛേദസ്സ വിഭാഗോ, സദ്ദത്ഥസ്സ പദരൂപവിഭാവനം; ഖേമസ്സ പകരണസ്സ ടീകാ, സീമാലങ്കാരോ, മൂലസിക്ഖായ ടീകാ, രൂപവിഭാഗോ, പച്ചയസങ്ഗഹോ, സച്ചസങ്ഖേപസ്സ ടീകാ ചേതി, ഇമേ അട്ഠാരസ ഗന്ഥേ അകാസി.

സുമങ്ഗലോ നാമാചരിയോ അഭിധമ്മാവതാരസ്സടീകം, അഭിധമ്മത്ഥസങ്ഗഹസ്സടീകഞ്ച ദുവിധം പകരണം അകാസി. ബുദ്ധപിയോ നാമാചരിയോ സാരത്ഥസങ്ഗഹം നാമ പകരണം അകാസി. ധമ്മകിത്തി നാമാചരിയോ ദന്തധാതു പകരണം അകാസി. മേധങ്കരോ നാമാചരിയോ ജിനചരിതം നാമ പകരണം അകാസി. ബുദ്ധരക്ഖിതോ നാമാചരിയോ

ജിനലങ്കാരം, ജിനലങ്കാരസ്സ ടീകഞ്ചാതി ദുവിധം പകരണം അകാസി. ഉപതിസ്സോ നാമാചരിയോ അനാഗതവംസസ്സ അട്ഠകഥം അകാസി.

കങ്ഖാവിതരണീയാ ലീനത്ഥപ്പകാസിനി, നിസന്ദേഹോ, ധമ്മാനുസാരണീ, ഞേയ്യാസന്തതി, ഞേയ്യാസന്തതിയാ ടീകാ, സുമതാദാവതാരോ, ലോകപഞ്ഞത്തി പകരണം, തഥാഗതുപ്പത്തി പകരണം, നലാടധാതു വണ്ണനാ, സീഹളവത്ഥു, ധമ്മദീപകോ, പടിപത്തിസങ്ഗഹോ, വിസുദ്ധിമഗ്ഗഗണ്ഠി, അഭിധമ്മഗണ്ഠി, നേത്തിപകരണഗണ്ഠി, വിസുദ്ധിമഗ്ഗചുല്ലനവടീകാ, സോതബ്ബമാലിനീ, പസാദജനനീ, ഓകാസലോകോ, സുബോധാലങ്കാരസ്സ നവ ടീകാ ചേതി, ഇമേ വീസതി ഗന്ഥാ വീസതാചരിയേഹി വിസും വിസും കതാ.

സദ്ധമ്മസിരി നാമാചരിയോ സദ്ദത്ഥഭേദചിന്താ നാമ പകരണം അകാസി. ദേവോ നാമാചരിയോ സുമന കൂടവണ്ണനം നാമ പകരണം അകാസി. ചുല്ലബുദ്ധഘോസോ നാമാചരിയോ സോതത്ഥകിനിദാനം നാമ പകരണം അകാസി. രട്ഠപാലോ നാമാചരിയോ മധുരസങ്ഗാഹണികിത്തി നാമ പകരണം അകാസി. സുഭൂതചന്ദോ നാമാചരിയോ ലിങ്ഗത്ഥവിവരണ-പകരണം അകാസി. അഗ്ഗവംസോ നാമാചരിയോ സദ്ദനീതി പകരണം നാമ അകാസി. വജിരബുദ്ധി നാമാചരിയോ മഹാടീകം നാമ ന്യാസപകരണടീകം അകാസി. ഗുണസാഗരോ നാമാചരിയോ മുഖമത്തസാരം, മുഖമത്തസാരസ്സ ടീകഞ്ച ദുവിധം പകരണം അകാസി. അഭയോ നാമാചരിയോ സദ്ദത്ഥഭേദചിന്തായ മഹാടീകം അകാസി. ഞാണസാഗരോ നാമാചരിയോ ലിങ്ഗത്ഥവിവരണപ്പകാസനം നാമ പകരണം അകാസി. അഞ്ഞതരോ ആചരിയോ ഗൂളത്ഥടീകം, ബാലപ്പബോധനഞ്ച ദുവിധം പകരണം അകാസി. അഞ്ഞതരോ ആചരിയോ സദ്ദത്ഥ-ഭേദചിന്തായ മജ്ഝിമടീകം അകാസി. ഉത്തമോ നാമാചരിയോ ബാലാവതാരടീകം, ലിങ്ഗത്ഥവിവരണടീകഞ്ച ദുവിധം പകരണം അകാസി. അഞ്ഞതരോ ആചരിയോ സദ്ദത്ഥഭേദചിന്തായ നവ-ടീകം അകാസി. ഏകോ അമച്ചോ അഭിധാനപ്പദീപികായടീകം, ഗണ്ഠിപകരണസ്സ ദണ്ഡീപ്പകരണസ്സ മാഗധഭൂതം ടീകം, കോലദ്ധജനസ്സ സകടഭാസായ കതടീകഞ്ച തിവിധം പകരണം അകാസി. ധമ്മസേനാപതി നാമാചരിയോ കാരികം, ഏതിമാസപിദീപനീ, മനോഹാരഞ്ച തിവിധം പകരണം അകാസി. അഞ്ഞതരോ ആചരിയോ കാരികായ ടീകം അകാസി. അഞ്ഞതരോ ആചരിയോ ഏതിമാസപിദീപികായ ടീകം അകാസി.

അഞ്ഞതരോ ആചരിയോ സദ്ദബിന്ദു നാമ പകരണം അകാസി. സദ്ധമ്മഗുരു നാമാചരിയോ സദ്ദവുത്തിപ്പകാസകം നാമ പകരണം അകാസി. സാരിപുത്തോ നാമാചരിയോ സദ്ദവുത്തിപ്പകാസകസ്സ ടീകം അകാസി. അഞ്ഞതരോ ആചരിയോ കച്ചായനസാരം നാമ പകരണം കച്ചായനസാരസ്സ ടീകഞ്ച ദുവിധം പകരണം അകാസി. നവോ മേധങ്കരോ നാമാചരിയോ ലോകദീപകസാരം നാമ പകരണം അകാസി. അഗ്ഗപണ്ഡിതോ നാമാചരിയോ ലോകുപ്പത്തി നാമ പകരണം അകാസി. ചീവരോ നാമാചരിയോ ജങ്ഘദാസകസ്സ ടീകം അകാസി. മാതികത്ഥദീപനീ, അഭിധമ്മത്ഥസങ്ഗഹവണ്ണനാ, സീമാലങ്കാരസ്സടീകാ, വിനയസമുട്ഠാനദീപനീ ടീകാ, ഗണ്ഠി സാരോ, പട്ഠാനഗണനാ നയോ, സുത്തനിദ്ദേസോ, പാതിമോക്ഖോ, ചേതി, ഇമേ അട്ഠ ഗന്ഥേ സദ്ധമ്മജോതിപാലാചരിയോ അകാസി. വിമലബുദ്ധി നാമാചരിയോ അഭിധമ്മ-പന്നരസട്ഠാനം നാമ പകരണം അകാസി. നവോ വിമലബുദ്ധി നാമാചരിയോ സദ്ദസാരത്ഥജാലിനീ, സദ്ദസാരത്ഥജാലിനിയാ ടീകാ, വുത്തോദയ ടീകാ, പരമത്ഥമഞ്ജൂസാ നാമ അഭിധമ്മസങ്ഗഹടീകായ അനുടീകാ ദസഗണ്ഠിവണ്ണനാ,

മാഗധഭൂതാവിദഗ്ഗമുഖമണ്ഡനടീകാ ചേതി ഇമേ ഛ ഗന്ഥേ അകാസി. അഞ്ഞതരോ ആചരിയോ പഞ്ചപകരണടീകായ നവാനുടീകം അകാസി. അരിയവംസോ നാമാചരിയോ അഭിധമ്മസങ്ഗഹ-ടീകായ [പരമത്ഥ] മണിസാരമഞ്ജൂസം നാമ നവാനുടീകം അകാസി. അഭിധമ്മത്ഥസങ്ഗഹസ്സ ടീകാ, പേടകോപദേസസ്സ ടീകാ, ചതുഭാണവാരസ്സ അട്ഠകഥാ, മഹാസാരപകാസനീ, മഹാദീപനീ, സാരത്ഥദീപനീ ഗതി പകരണം, ഹത്ഥസാരോ, ഭുമ്മസങ്ഗഹോ, ഭുമ്മനിദ്ദേസോ, ദസവത്ഥുകായവിരതിടീകാ, ജോതനാ നിരുത്തി, വിഭത്തികഥാ, കച്ചായനവിവരണാ, സദ്ധമ്മമാലിനീ, പഞ്ചഗതി വണ്ണനാ, ബാലചിത്തപബോധനം, ധമ്മചക്കസുത്തസ്സ നവട്ഠകഥാ, ദന്തധാതു പകരണസ്സ ടീകാ ചേതി, ഇമേ വീസതി ഗന്ഥാ നാനാചരിയേഹി കതാ, അഞ്ഞാനി പന പകരണാനി അത്ഥി.

കതമാനി സദ്ധമ്മോ പായനോ, ബാലപ്പബോധനപകരണസ്സ ടീകാ ച, ജിനാലങ്കാരപകരണസ്സ നവടീകാ ച, ലിങ്ഗത്ഥവിവരണം, ലിങ്ഗവിനിച്ഛയോ; പാതിമോക്ഖവിവരണം, പരമത്ഥകഥാവിവരണം, സമന്തപാസാദികാ വിവരണം, ചതുഭാണവാരട്ഠകഥാ വിവരണം, അഭിധമ്മത്ഥസങ്ഗഹവിവരണം, സച്ചസങ്ഖേപവിവരണം, സദ്ദത്ഥഭേദചിന്താവിവരണം, സദ്ദവുത്തിവിവരണം, കച്ചായനസാരവിവരണം, അഭിധമ്മത്ഥസങ്ഗഹസ്സ ടീകാ വിവരണം, മഹാവേസ്സന്തരാജാതകസ്സ വിവരണം, സക്കാഭിമതം, മഹാവേസ്സന്തരജാതകസ്സ നവട്ഠകഥാ, പഠമ സംബോധി, ലോകനേത്തി ച, ബുദ്ധഘോസാചരിയനിദാനം മിലിന്ദപഞ്ഹാ വണ്ണനാ, ചതുരാ രക്ഖാ, ചതുരക്ഖായ അട്ഠകഥാ, സദ്ദവുത്തിപകരണസ്സ നവടീകാ, ഇച്ചേവം പഞ്ചവീസതി പമാണാനി പകരണാനി ലങ്കോ ദീപാദീസുട്ഠാനേസു പണ്ഡിതേഹി കതാനി അഹേസും, സമ്ബുദ്ധേഗാഥാ ച, നരദേവ നാമ ഗാഥാ ച, ദാതവേ ചീരത്തി ഗാഥാ ച, വീസതി ഓവാദഗാഥാ ച, ദാനസത്തരി, സീലസത്തരി, സപ്പാദാനവണ്ണനാ, അനന്തബുദ്ധവന്ദനഗാഥാ ച, അട്ഠവീസതി ബുദ്ധവന്ദനഗാഥാ ച, അതീതാനാഗതപച്ചുപ്പന്നവന്ദനഗാഥാ ച, അസീതിമഹാസാവകവന്ദനഗാഥാ ച, നവഹാരഗുണവണ്ണനാ ചാതി, ഇമേ ബുദ്ധപണാമ-ഗാഥാദികാ ഗാഥാ യോ പണ്ഡിതേഹി ലങ്കാദീപാദിസുട്ഠാനേസു കതാ അഹേസും [ഇതി ചുല്ലഗന്ഥവംസേ ഗന്ഥകാരകാചരിയ ദീപകോ നാമ ദുതിയോ പരിച്ഛേദോ]

൯. ആചരിയാനം സഞ്ജാതട്ഠാനപരിച്ഛേദോ

ആചരിയേസു ച അത്ഥി ജമ്ബുദീപികാചരിയാ അത്ഥി, ലങ്കാദീപികാചരിയാ. കതമേ ജമ്ബുദീപികാചരിയാ? കതമേ ലങ്കാദീപികാചരിയാ? മഹാകച്ചായനോ ജമ്ബുദീപികാചരിയോ സോ ഹി അവന്തിരട്ഠേ ഉജ്ജേനീ നഗരേ ചന്ദപജ്ജോതസ്സ നാമ രഞ്ഞോ പുരോഹിതോ ഹുത്വാ കാമാനം ആദീനവം ദിസ്വാ, ഘരാവാസം പഹായ സത്ഥുസാസനേ പബ്ബജ്ജിത്വാ ഹേട്ഠാ വുത്തപ്പകാരേ ഗന്ഥേ അകാസി. മഹാഅട്ഠകഥാചരിയോ ജമ്ബുദീപികോ, മഹാപച്ചരികാചരിയോ, മഹാകുരുന്ദികാചരിയോ, അഞ്ഞതരോ ആചരിയാ ദ്വേതി ഇമേ ച ഭൂവാചരിയാ. ലങ്കാദീപികാചരിയാ നാമ തേ കിര ബുദ്ധഘോസാചരിയസ്സ പൂരേ ഭൂതാചരിയേ കാലേ അഹേസും. മഹാബുദ്ധഘോസാചരിയോ ജമ്ബുദീപികോ. സോ കിര മഗധരട്ഠേ ഘോസകഗാമേ രഞ്ഞോ പുരോഹിതസ്സ കേസി നാമ ബ്രാഹ്മണസ്സ പുത്തോ, സത്ഥുസാസനേ പബ്ബജ്ജിത്വാ ലങ്കാദീപം ഗതോ ഹേട്ഠാ വുത്തപ്പകാരേ ഗന്ഥേ അകാസി.

ബുദ്ധദത്താചരിയോ, ആനന്ദാചരിയോ, ധമ്മപാലാചരിയോ, ദ്വേ ബുബ്ബാചരിയോ, മഹാവജിര-ബുദ്ധാചരിയോ, ചുല്ലവജിര-ബുദ്ധാചരിയോ, വിമലബുദ്ധസങ്ഖാതോ ദീപങ്കരാചരിയോ, ചുല്ലദീപങ്കരാചരിയോ, ചുല്ലധമ്മപാലാചരിയോ, കസ്സപാചരിയോതി ഇമേ ഏകാദസചരിയാ ജമ്ബുദീപികാ ഹേട്ഠാ വുത്തപകാരേ ഗന്ഥേ അകംസു. മഹാനാമാചരിയോ, അഞ്ഞതരാചരിയാ, ചുല്ലമഹാനാമാചരിയോ, ഉപസേനാചരിയോ, മോഗ്ഗലാനാചരിയോ, സങ്ഘരക്ഖിതാചരിയോ, വുത്തോദയകാരാചരിയോ, ധമ്മസിരാചരിയോ, അഞ്ഞതരാ ദ്വാചരിയാ, അനുരുദ്ധാചരിയോ, ഖേമാചരിയോ, സാരിപുത്താചരിയോ, ബുദ്ധനാഗാചരിയോ, ചുല്ലമോഗ്ഗലാനാചരിയോ, വാചിസ്സവാചരിയോ, സുമങ്ഗലാചരിയോ, ബുദ്ധപിയാചരിയോ, ധമ്മകിത്തി ആചരിയോ മേധങ്കരാചരിയോ, ബുദ്ധരക്ഖിതാചരിയോ, ഉപതിസ്സാ ചരിയോ, അഞ്ഞതരാ വീസതാചരിയാ, സദ്ധമ്മസിരാചരിയോ, ദേവാചരിയോ, ചുല്ലബുദ്ധഘോസാചരിയോ, സാരിപുത്താചരിയോ, രട്ഠപാലാചരിയോതി ഇമേ ദ്വേ പഞ്ഞാസാചരിയാ ലങ്കാദീപികാചരിയാ നാമ. സുഭൂതചന്ദാചരിയോ, അഗ്ഗവംസാചരിയോ, നവോ വജിരബുദ്ധാചരിയോ, ഗുണസാഗരാചരിയോ, അഭയാചരിയോ, ഞാണസാഗരാചരിയോ, അഞ്ഞതരാ ദ്വാചരിയാ, ഉത്തമാചരിയോ, അഞ്ഞതരോ ആചരിയോ, അഞ്ഞതരോ മഹാമച്ചോ, ധമ്മസേനാപതാചരിയോ, അഞ്ഞതരാ തയോ ആചരിയാ, സദ്ധമ്മഗുരു ആചരിയോ, സാരിപുത്താചരിയോ, അഞ്ഞതരോ ഏകാ ആചരിയോ, മേധങ്കരാചരിയോ, അഗ്ഗപണ്ഡിതാചരിയോ, ചീവരാചരിയോ, സദ്ധമ്മജോതിപാലാചരിയോ, വിമലബുദ്ധാചരിയോതി ഇമേ തേവീസതി ആചരിയാ ജമ്ബുദീപികാ ഹേട്ഠാ വുത്തപ്പകാരേ ഗന്ഥേ പുക്കാമ സങ്ഖാതേ അരിമദ്ദന നഗരേ അകംസു.

നവോവിമലബുദ്ധാചരിയോ ജമ്ബുദീപികോ ഹേട്ഠാ വുത്തപ്പകാരേ ഗന്ഥേ പംയനഗരേ അകാസി. അഞ്ഞതരാചരിയോ അരിയവംസാചരിയോതി ഇമേ ദ്വാചരിയാ ജമ്ബുദീപികാ ഹേട്ഠാ വുത്തപ്പകാരേ ഗന്ഥേ അതി [നവി] പുരേ അകംസു, അഞ്ഞതരാ വീസതാചരിയാ ജമ്ബുദീപികാ ഹേട്ഠാ വുത്തപ്പകാരേ ഗന്ഥേ കിഞ്ചി പുരാദിഘരേ അകംസു.

[ഇതി ചുല്ലഗന്ഥവംസേ ആചരിയാനം സഞ്ജാതട്ഠാന ദീപകോ നാമ തതിയോ പരിച്ഛേദോ.]

൪. ആയായകാചരിയ-പരിച്ഛേദോ

ഗന്ഥാ പന സിയാ ആയാചനേന ആചരിയേഹി കതാ, സിയാ അനായാചനേന ആചരിയേഹി കതാ. കതമേ ഗന്ഥാ ആയാചനേന, കതമേ അനായാചനേന കതാ? മഹാകച്ചായന ഗന്ഥോ, മഹാഅട്ഠകഥാ ഗന്ഥോ, മഹാപച്ചരിയ ഗന്ഥോ, മഹാകുരുന്ദി ഗന്ഥോ, മഹാപച്ചരിയഗന്ഥസ്സ അട്ഠകഥാ ഗന്ഥോ, മഹാകുരുന്ദി ഗന്ഥസ്സ അട്ഠകഥാ ഗന്ഥോതി. ഇമേഹി ഛ ഗന്ഥേഹി അത്തനോ മതിയാ സാസനുഗ്ഗഹനത്ഥായ സദ്ധമ്മഠിതിയാ കതാ.

ക. ബുദ്ധഘോസാചരിയ-ഗന്ഥദീപനാ

ബുദ്ധഘോസാചരിയ ഗന്ഥേസു പന വിസുദ്ധിമഗ്ഗോ, സങ്ഘപാലേന നാമ സങ്ഘഥേരേന ആയാചിതേന ബുദ്ധഘോസാചരിയേന കതോ. ദീഘനികായസ്സ അട്ഠകഥാ ഗന്ഥോ ദാഠാ നാമേന സങ്ഘഥേരേന ആയാചിതേന ബുദ്ധഘോസാചരിയേന കതോ. മജ്ഝിമനികായസ്സ അട്ഠകഥാ ഗന്ഥോ ബുദ്ധമിത്തനാമേന ഥേരേന ആയാചിതേന ബുദ്ധഘോസാചരിയേന കതോ. സംയുത്തനികായസ്സ അട്ഠകഥാ ഗന്ഥോ ജോതിപാലേന നാമ ഥേരേന ആയാചിതേന ബുദ്ധഘോസാചരിയേന കതോ. അങ്ഗുത്തരനികായസ്സ അട്ഠകഥാ ഗന്ഥോ ഭദ്ദന്താ നാമ ഥേരേന സഹആജീവകേന ഉപാസകേന ച ആയാചിതേന ബുദ്ധഘോസാചരിയേന കതോ. സമന്തപാസാദികാ നാമ അട്ഠകഥാ ഗന്ഥോ ബുദ്ധസിരി നാമേന ഥേരേന ആയാചിതേന ബുദ്ധഘോസാചരിയേന കതോ. സത്തന്നം അഭിധമ്മ-ഗന്ഥാനം അട്ഠകഥാ ഗന്ഥോ ചുല്ലബുദ്ധഘോസേന ഭിക്ഖുനാ ആയാചിതേന ബുദ്ധഘോസാചരിയേന കതോ. ധമ്മപദസ്സഅട്ഠകഥാ ഗന്ഥോ കുമാരകസ്സപനാമേന ഥേരേന ആയാചിതേന ബുദ്ധഘോസാചരിയേന കതോ. ജാതകസ്സഅട്ഠകഥാ ഗന്ഥോ അത്ഥദസ്സീ, ബുദ്ധമിത്ത, ബുദ്ധപിയദേവ സങ്ഖാതേഹി തീഹി ഥേരേഹി ആയാചിതേന ബുദ്ധഘോസാചരിയേന കതോ. ഖുദ്ദകപാഠസ്സ അട്ഠകഥാ ഗന്ഥോ, സുത്തനിപാതസ്സ അട്ഠകഥാ ഗന്ഥോ അത്തനോ മതിയാ ബുദ്ധഘോസാചരിയേന കതോ. അപദാനസ്സ അട്ഠകഥാ ഗന്ഥോ പഞ്ചനികായ വിഞ്ഞൂഹി പഞ്ചഹി ഥേരേഹി ആയാചിതേന ബുദ്ധഘോസാചരിയേന കതോ.

ബുദ്ധഘോസാചരിയ-ഗന്ഥദീപനാ നിട്ഠിതാ.

ഖ. ബുദ്ധദത്താചരിയ-ഗന്ഥദീപനാ

ബുദ്ധത്താചരിയ ഗന്ഥേസു പന വിനയ-വിനിച്ഛയഗന്ഥോ അത്തനോ സിസ്സേന ബുദ്ധസീഹേന നാമ ഥേരേന ആയാചിതേന ബുദ്ധത്താചരിയാ കതോ. ഉത്തര-വിനിച്ഛയഗന്ഥോ സങ്ഘപാലേന നാമേന ഥേരേന ആയാചിതേന ബുദ്ധദത്താചരിയേന കതോ. അഭിധമ്മാവതാരോ നാമ ഗന്ഥോ അത്തനോ സിസ്സേന സുമതി ഥേരേന ആയാചിതേന ബുദ്ധദത്താചരിയേന കതോ. ബുദ്ധവംസസ്സ അട്ഠകഥാ ഗന്ഥോ തേനേവ ബുദ്ധസീഹനാമ ഥേരേന ആയാചിതേന ബുദ്ധദത്താചരിയേന കതോ.

ബുദ്ധദത്താചരിയ-ഗന്ഥദീപനാ നിട്ഠിതാ.

അഭിധമ്മകഥായ മൂലടീകാ നാമ ടീകാ ഗന്ഥോ ബുദ്ധമിത്താ നാമ ഥേരേന ആയാചിതേന ആനന്ദാചരിയേന കതോ.

ഗ. ധമ്മപാലാചരിയേന-ഗന്ഥദീപനാ

നേത്തിപകരണസ്സ അട്ഠകഥാ ഗന്ഥോ ധമ്മരക്ഖിത നാമ ഥേരേന ആയാചിതേന ധമ്മപാലാചരിയേന കതോ. ഇതിവുത്തകഅട്ഠകഥാ ഗന്ഥോ, ഉദാനഅട്ഠകഥാ ഗന്ഥോ, ചരിയാപിടകഅട്ഠകഥാ ഗന്ഥോ, ഥേരകഥാഅട്ഠകഥാ ഗന്ഥോ, ഥേരികഥാഅട്ഠകഥാ ഗന്ഥോ, വിമാനവത്ഥുഅട്ഠകഥാ ഗന്ഥോ, പേതവത്ഥുഅട്ഠകഥാ ഗന്ഥോ, ഇമേ സത്ത ഗന്ഥാ അത്തനോ മതിയാ ധമ്മപാലാചരിയേന കതോ. വിസുദ്ധിമഗ്ഗടീകാ ഗന്ഥോ ദാഠാ നാമേന നാമ ഥേരേന ആയാചിതേന ധമ്മപാലാചരിയേന കതോ, ദീഘനികായ-അട്ഠകഥാദീനം ചതുന്നം അട്ഠകഥാനം ടീകാ ഗന്ഥോ, അഭിധമ്മട്ഠകഥായ അനുടീകാ ഗന്ഥോ, നേത്തിപകരണട്ഠകഥായ ടീകാ ഗന്ഥോ, ബുദ്ധവംസട്ഠകഥായ ടീകാ ഗന്ഥോ, ജാതകട്ഠകഥായ ടീകാ ഗന്ഥോ ചേതി ഇമേ പഞ്ച ഗന്ഥാ അത്തനോ മതിയാ ധമ്മപാലാചരിയേന കതോ.

ധമ്മപാലാചരിയ-ഗന്ഥദീപനാ നിട്ഠിതാ.

നിരുത്തിമഞ്ജൂസാ നാമ ചുല്ലനിരുത്തിടീകാ ഗന്ഥോ, മഹാനിരുത്തിസങ്ഖേപോ നാമ ഗന്ഥോ ച അത്തനോ മതിയാ പുബ്ബാചരിയേഹി വിംസു കതോ.

പഞ്ച വിനയപകരണാനം വിനയഗണ്ഠി നാമ ഗന്ഥോ അത്തനോ മതിയാ മഹാവജിരബുദ്ധാചരിയേന കതോ. ന്യാസസങ്ഖാതോ മുഖമത്തദീപനീ നാമ ഗന്ഥോ അത്തനോ മതിയാ വിമലബുദ്ധി ആചരിയേന കതോ. അത്ഥബ്യക്ഖ്യാനോ നാമ ഗന്ഥോ അത്തനോ മതിയാ ചുല്ലവജിരബുദ്ധാചരിയേന കതോ. രൂപസിദ്ധി തസ്സ ച ഗന്ഥസ്സ ടീകാ ഗന്ഥോ സബ്ബ പഞ്ചസുത്തഞ്ച അത്തനോ മതിയാ ദീപങ്കരാചരിയേന കതോ. സച്ചസങ്ഖേപോ നാമ ഗന്ഥോ അത്തനോ മതിയാ ചുല്ലധമ്മപാലാചരിയേന കതോ. മോഹച്ഛേദനീ ഗന്ഥോ, വിമതിച്ഛേദനീ ഗന്ഥോ, ദസ ബുദ്ധവംസോ, അനാഗതവംസോ ച. അത്തനോ മതിയാ കസ്സപാചരിയേന കതോ. പടിസമ്ഭിദാമഗ്ഗസ്സ അട്ഠകഥാ ഗന്ഥോ മഹാനാമേന ഉപാസകേന ആയാചിതേന മഹാനാമാചരിയേന കതോ. ദീപവംസോ, ഥൂപവംസോ, ബോധിവംസോ, ചുല്ലവംസോ, പോരാണവംസോ, മഹാവംസോ ചാതി ഇമേ ഛ ഗന്ഥാ അത്തനോ മതിയാ മഹാനാമാചരിയേഹി വിസും കതാ. നവോ മഹാവംസഗന്ഥോ അത്തനോ മതിയാ ചുല്ലമഹാനാമാചരിയേന കതോ. സദ്ധമ്മപജ്ജോതികാ നാമ മഹാനിദ്ദേസസ്സ അട്ഠകഥാ ഗന്ഥോ ദേവേന ഥേരേന ആയാചിതേന ഉപസേനാചരിയേന കതോ. മോഗ്ഗലാനബ്യാകരണഗന്ഥേ അത്തനോ മതിയാ മോഗ്ഗലാനാചരിയേന കതോ. സുബോധാലങ്കാര നാമ ഗന്ഥോ അത്തനോ മതിയാ സങ്ഘരക്ഖിതാചരിയേന കതോ. വുത്തോദയ ഗന്ഥോ അത്തനോ മതിയാ വുത്തോദയകാരാചരിയേന കതോ. ഖുദ്ദസിക്ഖാ നാമ ഗന്ഥോ അത്തനോ മതിയാ ധമ്മസിരാചരിയേന കതോ. പോരാണഖുദ്ദസിക്ഖാ ടീകാ ച മൂലസിക്ഖാ ചാതി, ഇമേ ദ്വേ ഗന്ഥേ അത്തനോ മതിയാ അഞ്ഞതരേഹി ദ്വിഹാചരിയേഹി വിംസു കതാ.

പരമത്ഥവിനിച്ഛയം നാമ ഗന്ഥോ സങ്ഘരക്ഖിതേന ഥേരേന ആയാചിതേന അനുരുദ്ധാചരിയേന കതോ. നാമരൂപ-പരിച്ഛേദോ നാമ ഗന്ഥോ അത്തനോ മതിയാ അനുരുദ്ധാചരിയേന കതോ. അഭിധമ്മത്ഥസങ്ഗഹം നാമ ഗന്ഥോ നമ്മ നാമേന ഉപാസകേന ആയാചിതേന അനുരുദ്ധാചരിയേന കതോ. ഖേമോ നാമ ഗന്ഥോ അത്തനോ മതിയാ ഖേമാചരിയേന കതോ. സാരത്ഥദീപനീ നാമ വിനയട്ഠകഥായ ടീകാ ഗന്ഥോ, വിനയസങ്ഗഹം, വിനയസങ്ഗഹസ്സ ടികാ ഗന്ഥോ, അങ്ഗുത്തരട്ഠകഥായ നവോ ടീകാ ഗന്ഥോതി ഇമേ ചത്താരോ ഗന്ഥാ പരക്കമബാഹു നാമേന ലങ്കാദീപിസ്സരേന രഞ്ഞാ ആയാചിതേന സാരിപുത്താചരിയേന കതോ. സകടസദ്ദസത്ഥസ്സ പഞ്ചികായ ടീകാ ഗന്ഥോ അത്തനോ മതിയാ സാരിപുത്താചരിയേന കതോ. കങ്ഖാവിതരണിയാ വിനയത്ഥമഞ്ജൂസാ നാമ ടീകാ ഗന്ഥോ സുമേധാ നാമഥേരേന ആയാചിതേന ബുദ്ധനാഗാചരിയേന കതോ. അഭിധാനപ്പദീപികോ നാമ ഗന്ഥോ അത്തനോ മതിയാ ചൂലമോഗ്ഗലാനാചരിയേന കതോ. സുബോധാലങ്കാരസ്സ മഹാസാമി നാമ ടീകാ, വുത്തോദയ വിവരണഞ്ചാതി ഇമേ ദ്വേ ഗന്ഥാ അത്തനോ മതിയാ വാചിസ്സരേന കതാ. ഖുദ്ദസിക്ഖായ സുമങ്ഗലപ്പസാദനി നാമ നവോ ടീകാ ഗന്ഥോ സുമങ്ഗലേന ആയാചിതേന നവാചിസ്സരേന കതോ. സമ്ബന്ധചിന്താടീകാ ബാലാവതാരോ, മോഗ്ഗലാനബ്യാകരണസ്സ ടീകാ ചാതി ഇമേ തയോ ഗന്ഥാ, സുമങ്ഗല, ബുദ്ധമിത്ത, മഹാകസ്സപ സങ്ഖാതേഹി തീഹി ഥേരേഹി ച, ധമ്മകിത്തി നാമ ഉപാസകേന, വാനിജ്ജാ ഭാതു ഉപാസകേന ച ആയാചിതേന വാചിസ്സരേന കതോ. നാമരൂപപരിച്ഛേദസ്സ വിഭാഗോ, സദ്ദത്ഥസ്സ പദരൂപ-വിഭാവനം, ഖേമപകരണസ്സ ടീകാ, സീമാലങ്കാരോ, മൂലസിക്ഖായ ടീകാ, രൂപവിഭാഗോ, പച്ചയസങ്ഗഹോ ചാതി ഇമേ സത്ത ഗന്ഥാ അത്തനോ മതിയാ വാചിസ്സരേന കതാ. സച്ചസങ്ഖേപസ്സ ടീകാ ഗന്ഥോ സാരിപുത്ത-നാമേന ഥേരേന ആയാചിതേന വാചിസ്സരേന കതോ. അഭിധമ്മാവതാരസ്സ ടീകാ, അഭിധമ്മത്ഥസങ്ഗഹസ്സ ടീകാ ചാതി ഇമേ ദ്വേ ഗന്ഥാ അത്തനോ മതിയാ സുമങ്ഗലാചരിയേന കതാ. സാരത്ഥസങ്ഗഹം നാമ ഗന്ഥോ അത്തനോ മതിയാ ബുദ്ധപ്പിയേന കതോ ദന്തധാതുവണ്ണനാ നാമ പകരണം

ലങ്കാദീപിസ്സരസ്സ രഞ്ഞോ സേനാപതിനാ ആയാചിതേന ധമ്മകിത്തിനാമാചരിയേന കതം. ജിനചരിതം നാമ പകരണം അത്തനോ മതിയാ മേധങ്കരാചരിയേന കതം. ജിനാലങ്കാരോ, ജിനാലങ്കാരസ്സ ടീകാ അത്തനോ മതിയാ ബുദ്ധരക്ഖിതാചരിയേന കതോ. അമതധരസ്സ നാമ അനാഗതവംസസ്സ അത്തനോ മതിയാ അട്ഠകഥാ ഉപതിസ്സാചരിയേന കതാ. കങ്ഖാവിതരണിയാ ലീനത്ഥപകാസിനീ, നിസന്ദേഹോ, ധമ്മാനുസാരണീ, ഞേയ്യാ-സന്തതി, ഞേയ്യാ-സന്തതിയാ ടീകാ, സുമതാവതാരോ, ലോകപഞ്ഞത്തി പകരണം, തഥാഗതുപ്പത്തി പകരണം, നലാടധാതുവണ്ണനാ, സീഹളവത്ഥു, ധമ്മദീപകോ പടിപത്തി സങ്ഗഹോ, വിസുദ്ധിമഗ്ഗസ്സ ഗണ്ഠി, അഭിധമ്മഗണ്ഠി, നേത്തിപകരണഗണ്ഠി, വിസുദ്ധിമഗ്ഗചൂല-നവടീകാ, സോതബ്ബമാലിനീ, പസാദജനനീ, ഓകസ്സലോകോ, സുബോധാലങ്കാരസ്സ നവ ടീകാ ചേതി, ഇമേ വീസതി ഗന്ഥാ അത്തനോ മതിയാ വീസതാചരിയേഹി വിംസു വിംസു കതാ.

സദ്ദത്ഥ ഭേദചിന്താ നാമ പകരണം അത്തനോ മതിയാ സദ്ധമ്മസിരിനാമാചരിയേന കതം. സുമന-കൂടവണ്ണനം നാമ പകരണം, രാഹുലാ നാമ ഥേരേന ആയാചിതേന വാചിസ്സരേനദേവഥേരേന കതം. സോതത്ഥ കിം മഹാനിദാനം നാമ പകരണം അത്തനോ മതിയാ ചുല്ലബുദ്ധഘോസാചരിയേന

കതം. മധുരസങ്ഗാഹനി നാമ പകരണം അത്തനോ മതിയാ രട്ഠപാലാചരിയേന കതം. ലിങ്ഗത്ഥവിവരണം നാമ പകരണം അത്തനോ മതിയാ സുഭൂതചന്ദാചരിയേന കതം. സദ്ദനീതിപകരണം അത്തനോ മതിയാ അഗ്ഗവംസാചരിയേന കതം. ന്യാസപകരണസ്സ മഹാടീകാ നാമ ടീകാ അത്തനോ മതിയാ വജിരബുദ്ധാചരിയേന കതാ. മുഖമത്തസാരോ അത്തനോ മതിയാ ഗുണസാഗരാചരിയേന കതോ. മുഖമത്തസാരസ്സ ടീകാ സുതസമ്പന്ന നാമേന ധമ്മരാജിനോ ഗുരുനാ സങ്ഘഥേരേന ആയാചിതേന ഗുണസാഗരാചരിയേന കതാ. സദ്ദത്ഥഭേദചിന്തായ മഹാടീകാ അത്തനോ മതിയാ അഭയാചരിയേന കതാ. ലിങ്ഗത്ഥവിവരണപ്പകാസകം നാമ പകരണം അത്തനോ മതിയാ ഞാണസാഗരാചരിയേന കതം. ഗുള്ഹത്ഥസ്സ ടീകാ ബാലപ്പബോധനഞ്ച ദുവിധം പകരണം അത്തനോ മതിയാ അഞ്ഞതരാചരിയേന കതം. സദ്ദത്ഥഭേദചിന്തായ മജ്ഝിമടീകാ അത്തനോ മതിയാ അഞ്ഞതരാചരിയേന കതാ. ബാലാവതാരസ്സ ടീകാ, ലിങ്ഗത്ഥവിവരണാ ടീകാ ച അത്തനോ മതിയാ ഉത്തമാചരിയേന കതാ. സദ്ദത്ഥഭേദചിന്തായ നവ ടീകാ അത്തനോ മതിയാ അഞ്ഞതരാചരിയേന കതാ. അഭിധാനപ്പദീപികായ ടീകാ ദണ്ഡീപകരണസ്സ മഗഘ-ഭൂതാ ടീകാ ചാതി ദുവിധാ ടീകായോ അത്തനോ മതി, സീഹസൂര നാമ രഞ്ഞോ ഏകേന അമച്ചേന കതാ. കോലദ്ധജനസ്സടീകാ പാസാദികേന നാമ ഥേരേന ആയാചിതേന തേനേവ മഹാമച്ചേന കതാ. കാരികം നാമ പകരണം ഞാണഗമ്ഭീരനാമേന ഭിക്ഖുനാ ആയാചിതേന ധമ്മസേനാപതാചരിയേന കതം. ഏതിമാസമിദീപനീ [വാ ഏതിമാസമിദീപികാ] നാമ പകരണം മനോഹാരഞ്ച അത്തനോ മതിയാ തേനേവ ധമ്മസേനാപതാചരിയേന കതം. കാരികായ ടീകാ അത്തനോ മതിയാ അഞ്ഞതരാചരിയേന കതാ. ഏതിമാസമിദീപികായ ടീകാ അത്തനോ മതിയാ അഞ്ഞതരാചരിയേന കതാ.

സദ്ദബിന്ദുപകരണം അത്തനോ മതിയാ ധമ്മരാജസ്സ ഗുരുനാ അഞ്ഞതരാചരിയേന കതം. സദ്ദവുത്തിപ്പകാസകം നാമ പകരണം അഞ്ഞതരേന ഭിക്ഖുനാ ആയാചിതേന സദ്ധമ്മഗുരു നാമാചരിയേന കതം. സദ്ദവുത്തിപ്പകാസകസ്സ ടീകാ അത്തനോ മതിയാ സാരിപുത്താചരിയേന കതാ.

കച്ചായന സാരോ ച കച്ചായനസാരസ്സ ടീകാ ചാതി ദുവിധം പകരണം അത്തനോ മതിയാ അഞ്ഞതരാചരിയേന കതം. ലോകദീപകസാരം നാമ പകരണം അത്തനോ മതിയാ നവേനമേധങ്കരാചരിയേന കതം. ലോകുപ്പത്തിപകരണം അത്തനോ മതിയാ അഗ്ഗപണ്ഡിതാചരിയേന കതം. ജങ്ഘദാസകസ്സ ടീകാ ഭൂതാ മഗധടീകാ അത്തനോ മതിയാ ചീവരാചരിയേന കതാ. മാതികത്ഥദീപനീ, അഭിധമ്മത്ഥസങ്ഗഹവണ്ണനാ, സീമാലങ്കാരസ്സടീകാ, ഗണ്ഠിസാരോ, പട്ഠാനഗണനാനയോ ചാതി ഇമേ പഞ്ച പകരണാനി അത്തനോ മതിയാ സദ്ധമ്മജോതിപാലാചരിയേന കതാനി. സങ്ഖേപവണ്ണനാ പരക്കമബാഹു-നാമേന ജമ്ബുദീപിസ്സരേന രഞ്ഞോ ആയാചിതേ തേനേവ സദ്ധമ്മജോതിപാലാചരിയേന കതാ. കച്ചായനസ്സ സുത്തനിദ്ദേസോ അത്തനോ സിസ്സേന ധമ്മചാരിനാ ഥേരേന ആയാചിതേന സദ്ധമ്മജോതിപാലാചരിയേന കതോ. വിനയസമുട്ഠാനദീപനീ നാമ പകരണം, അത്തനോ ഗുരുനാ സങ്ഘഥേരേന ആയാചിതേന സദ്ധമ്മ-ജോതിപാലാചരിയേന കതം.

സത്തപകരണാനി പന തേന പുക്കാമനഗരേ കതാനി. സങ്ഖേപവണ്ണനാവ ലങ്കാദീപേ കതാ. അഭിധമ്മ-പന്നരസട്ഠാനവണ്ണാനം നാമ പകരണം അത്തനോ മതിയാ നവേന-വിമലബുദ്ധാചരിയേന കതാ. സദ്ദസാരത്ഥജാലിനീ നാമ

പകരണം അത്തനോ മതിയാ നവേന-വിമലബുദ്ധാചരിയേന കതം. സദ്ദസാരത്ഥ-ജാലിനിയാ ടീകാ, പംയനഗരേ രഞ്ഞോ ഗുരുനാ സങ്ഘരാജേന ആയാചിതേന തേനേവ നവേന വിമലബുദ്ധാചരിയേന കതാ. വുത്തോദയസ്സ ടീകാ, അഭിധമ്മസങ്ഗഹസ്സ ടീകായ പരമത്ഥമഞ്ജൂസാ നാമ അനുടീകാ, ദസഗണ്ഠിവണ്ണനം നാമ പകരണം, മഗധഭൂതവിദഗ്ഗമുഖമണ്ഡനിയാടീകാ ചാതി ഇമാനി ചത്താരി പകരണാനി അത്തനോ മതിയാ തേനേവ നവേന വിമലബുദ്ധാചരിയേന കതാനി.

പഞ്ചപകരണടീകായ നവാനുടീകാ അത്തനോ മതിയാ അഞ്ഞതരോ ചരിയേന കതാ. അഭിധമ്മസങ്ഗഹസ്സ നവടീകാ അത്തനോ മതിയാ അഞ്ഞതരാചരിയേന കതാ. അഭിധമ്മത്ഥസങ്ഗഹടീകായ [മണി] മഞ്ജൂസാ [മണിസാരമഞ്ജൂസാ] നാമ നവാനുടീകാ അത്തനോ മതിയാ അരിയവംസാചരിയേന കതാ.

പേടകോപദേസസ്സ ടീകാ അത്തനോ മതിയാ ഉദുമ്ബരിനാമാചരിയേന പുക്കാമനഗരേ കതാ. ചതുഭാണവാരസ്സ അട്ഠകഥാ, മഹാസാരപകാസിനി, മഹാദീപനീ, സാരത്ഥദീപനീ, ഗതിപകരണം, ഹത്ഥാസാരോ, ഭുമ്മസങ്ഗഹോ, ഭുമ്മനിദ്ദേസോ, ദസവത്ഥുകായവിരതിടീകാ, ചോദനാനിരുത്തി, വിഭത്തികഥാ, സദ്ധമ്മമാലിനി, പഞ്ചഗതിവണ്ണനാ, ബാലചിത്ത-പബോധനം, ധമ്മചക്കസുത്തസ്സ നവട്ഠകഥാ, ദന്തധാതു-പകരണസ്സ ടീകാ ച സദ്ധമ്മോപായനോ ബാലപ്പബോധനടീകാ ച, ജിനാലങ്കാരസ്സ നവടീകാ ച, ലിങ്ഗത്ഥ-വിവരണം, ലിങ്ഗത്ഥ-വിനിച്ഛയോ, പാതിമോക്ഖവിവരണം, പരമത്ഥകഥാവിവരണം, സമന്തപാസാദികവിവരണം, ചതുഭാണവാരട്ഠകഥാ വിവരണം, അഭിധമ്മസങ്ഗഹവിവരണം, സച്ചസങ്ഖേപവിവരണം, സദ്ദത്ഥഭേദചിന്താവിവരണം, സദ്ദവുത്തിവിവരണം, കച്ചായനസാരവിവരണം, കച്ചായനവിവരണം, അഭിധമ്മസങ്ഗഹസ്സടീകാവിവരണം, മഹാവേസ്സന്തരജാതകസ്സ വിവരണം, സക്കാഭിമതം, മഹാവേസ്സന്തരജാതകസ്സ നവട്ഠകഥാ, പഠമ-സമ്ബോധി ച ലോകനേത്തി, ബുദ്ധഘോസാചരിയനിദാനം, മിലിന്ദ-പഞ്ഹോ വണ്ണനാ, ചതുരാരക്ഖാ, ചതുരാരക്ഖായഅട്ഠകഥാ, സദ്ദവുത്തിപ്പകരണസ്സ നവടീകാ ചാതി ഇമാനി, തിചത്താലീസ പകരണാനി അത്തനോ മതിയാ സാസനസ്സ ജാതിയാ സദ്ധമ്മസ്സ ഠിതിയാ ച ലങ്കാദീപാദീസു വിംസു വിംസു കതാനി.

സമ്ബുദ്ധേ ഗാഥാ ച...പേ॰... നവഹാരഗുണവണ്ണനാ ചാതി ഇമേ ബുദ്ധപണാമാദികാ ഗാഥായോ. അത്തനോ അത്തനോ ബുദ്ധഗുണപകാസനത്ഥായ അത്തനോ ച പരേ ച അനന്തപഞ്ഞാപവത്തനത്ഥായ ച പണ്ഡിതേഹി ലങ്കാദീപാദീസു വിംസു വിംസു കതാ.

[ഇതി ചുല്ല-ഗന്ഥവംസേ ആയാചകാചരിയദീപകോ നാമ ചതുത്ഥോ പരിച്ഛേദോ.]

൫. പകിണ്ണക-പരിച്ഛേദോ

നാമം ആരോപനം പോത്ഥകം ഗന്ഥകാരസ്സ ച. ലേഖംലേഖാപനഞ്ചേവ, വദാമി തദനന്തരന്തി. തത്ഥ ചതുരാസീതിയാ ധമ്മക്ഖന്ധസഹസ്സാനി പിടക, നികായങ്ഗ, വഗ്ഗ, നിപാതാദികം നാമം, കേനാരോപിതം, കത്ഥ ആരോപിതം, കദാ ആരോപിതം, കിമത്ഥം ആരോപിതന്തി? തത്രായം പിവിസജ്ജനാകേന ആരോപിതന്തി പഞ്ചസതഖീണാസവേഹി ആരോപിതം. തേഹി സബ്ബബുദ്ധവചനം സങ്ഗായന്തി, ഇദം പിടകം, അയം നികായോ, ഇദം അങ്ഗം, അയം വഗ്ഗോ, അയം നിപാതോതി. ഏവമാദികം നാമം ആരോപേന്തി. കത്ഥ ആരോപിതന്തി? രാജഗഹേ വേഭാരപബ്ബതസ്സ പാദേ ധമ്മമണ്ഡപ്പേ ആരോപിതം. കദാ ആരോപിതന്തി? ഭഗവതോ പരിനിബ്ബുതേ പഠമസങ്ഗായനകാലേ ആരോപിതം. കിമത്ഥം ആരോപിതന്തി? ധമ്മക്ഖന്ധാനം വോഹാരസുഖത്ഥായ സുഖധാരണത്ഥായ ച ആരോപിതം. സങ്ഗീതികാലേ പഞ്ചസതാ ഖീണാസവാ തേസഞ്ച ധമ്മക്ഖന്ധാനം നാമ വഗ്ഗനിപാതതോ. ഇമസ്സ ധമ്മക്ഖന്ധസ്സ അയം നാമോ ഹോതു, ഇമസ്സ ച പകരണസ്സ അയം നാമോതി, അബ്രവും സബ്ബം നാമാദികം കിച്ചം അകംസു. തേ ഖീണാസവാ, യദി നാമാദികം കിച്ചം അകതം ന സുപാകതം തസ്മാ വോഹാരസുഖത്ഥായനാമാദികം കിച്ചം കതം അനാഗതേ പനത്ഥായ നാമാദികം പവത്തിതം അസഞ്ജാതനാമോ ന സുട്ഠു പാകതോ സബ്ബസോ ഭവേതി. ധമ്മക്ഖന്ധാനം നാമ ദീപനാ നിട്ഠിതാ.

ചതുരാസീതി ധമ്മക്ഖന്ധസഹസ്സാനി കേന പോത്ഥകേ ആരോപിതാനി, കദാ ആരോപിതാനി, കിമത്ഥം ആരോപിതാനീതി. തത്രായം വിസജ്ജനാ കേനാരോപിതാനിതി? ഖീണാസവമഹാനാഗേഹി ആരോപിതാനി. കത്ഥ ആരോപിതാനീതി? ലങ്കാദീപേ ആരോപിതാനി. കദാ ആരോപിതാനീതി? സദ്ധാതിസ്സസ്സരാജിനോ പുത്തസ്സ വട്ടഗാമനി രാജസ്സ കാലേ ആരോപിതാനി. കിമത്ഥം ആരോപിതാനീതി? ധമ്മക്ഖന്ധാനം അവിധംസനത്ഥായ സദ്ധമ്മട്ഠിതിയാ ച ആരോപിതാനി.

ധരമാനോ ഹി ഭഗവാ, അമ്ഹാകം സുഗതോധീരോ;
നികായേ പഞ്ചദേസേതി, യാവ നിബ്ബാനഗമനാ.

സബ്ബേപി തേ ഭിക്ഖു ആദി, മനസാ വചസാഹാരോ;
സബ്ബേ ച വാചുഗ്ഗതാ ഹോന്തി, മഹാപഞ്ഞാസതിവരാ.

നിബ്ബുതേ ലോകനാഥമ്ഹി, തതോ വസ്സസതം ഭവേ;
അരിയാനരിയാ ചാപി ച, സബ്ബേ വാചുഗ്ഗതാ ധുവം.

തതോ പരം അട്ഠരസം, ദ്വിസതംവസ്സ ഗണനം;
സബ്ബേ പുഥുജ്ജനാ ചേവ, അരിയാ ച സബ്ബേപിതേ.

മനസാവചസായേവ, വാചുഗ്ഗതാവ സബ്ബദാ;
ദുട്ഠഗാമണിരഞ്ഞോ ച, കാലേ വാചുഗ്ഗതാ ധുവം.

അരിയാനരിയാപി ച, നികായേ ധാരണാസദാ;
തതോ പരമ്ഹി രാജാ ച, തതോ ചുതോ ച തുസിതേ.

ഉപ്പജ്ജി ദേവ ലോകേ സോ, ദേവേഹി പരിവാരിതോ;
സദ്ധാ തിസ്സോതി നാമേന, തസ്സ കനിട്ഠകോ ഹിതോ.
തതോ ലദ്ധരട്ഠോ ഹോതി, ബുദ്ധസാസനപാലകോ.

തദാ കാലേ ഭിക്ഖൂ ആസും, സബ്ബേ വാചുഗ്ഗതാ സദാ;
നികായേ പഞ്ചവേധേവ, യാവ രഞ്ഞോ ച ധാരണാ;
തതോ ചുതോ സോ രാജാ ച, തുസ്സിതേ ഉപപജ്ജതി;
ദേവലോകേട്ഠിതോ സന്തോ, തദാ വാചുഗ്ഗതാ തതോ.

തസ്സ പുത്താപി അഹേസും, അനേകാ വരജ്ജം ഗതാ;
അനുക്കമേന ചുതതേ, ദേവലോകം ഗതാ ധുവം;
തദാപിതേ സബ്ബേ ഭിക്ഖൂ, വാചുഗ്ഗതാവ സബ്ബദാ;
നികായേ പഞ്ചവിധേവ, ധാരണാവസതിമതാ.

തതോ പരം പോത്ഥകേസു, നികായാ പഞ്ച പിട്ഠിതാ;
തദാ അട്ഠകഥാ ടീകാ, സബ്ബേ ഗന്ഥാ പോത്ഥകേ ഗതാ;
സബ്ബേ പോത്ഥേസു യേ ഗന്ഥാ, പാളി അട്ഠകഥാ ടീകാ;
സംട്ഠിതാസം ഠിതാ ഹോന്തി, സബ്ബേപി നോ ന സന്തിതേ.

തദാ തേ പോത്ഥകേയേവ, നികായാ പിഠിതാ ഖിലാ;
തദാ അട്ഠകഥാദീനി, ഭവന്തീതി വദന്തി ച.

പരിഹാരോ പണ്ഡിതേഹി വത്തബ്ബോവ;
ലങ്കാദീപസ്സ രഞ്ഞോവ, സദ്ധാ തിസ്സസ്സ രാജിനോ.
പുത്തകോ ലങ്കാദീപസ്സ, ഇസ്സരോ ധമ്മികോ വരോ;
തദാ ഖീണാസവാ സബ്ബേ, ഓലോകേന്തി അനഗതേ.

ഖീണാസവാ പസ്സന്തി തേ, ദുപഞ്ഞേവ പുഥുജ്ജനേ;
സബ്ബേപി തേ ഭിക്ഖൂ ആസും, ബഹുംതരാ പുഥുജ്ജനാ;
ന സക്ഖിസ്സന്തി തേ പഞ്ച, നികായേ വാചുഗ്ഗതം ഇതി;
പോത്ഥകേസു സബ്ബേ പഞ്ച, ആരോപേന്തി ഖീണാസവാ.

സദ്ധമ്മട്ഠിതി ചിരത്തായ, ജനാനം പുഞ്ഞത്ഥായ ച;
തതോ പട്ഠായതേ സബ്ബേ, നികായാ ഹോന്തി പോത്ഥകേ;
അട്ഠകഥാ ടീകാ സബ്ബേ, തേ ഹോന്തി പോത്ഥകേട്ഠിതാ.

തതോ പട്ഠായതേ സബ്ബേ, ഭിക്ഖു ആദി മഹാഗണാ;
പോത്ഥകേസു ഠിതേയേവ, സബ്ബേ പസ്സന്തി സബ്ബദാ.

[പോത്ഥകേ ആരോപന ദീപകാ നിട്ഠിതാ.]

യോ കോചി പണ്ഡിതോ ധീരോ, അട്ഠകഥാദികം ഗന്ഥം കരോതി വാ കാരാപേതി വാ, തസ്സ അനന്തകോ ഹോതി പുഞ്ഞസംചയോ, അനന്തകോ ഹോതി പുഞ്ഞാനിസംസോ. ചതുരാസീതി ചേതിയസഹസ്സ കരണസദിസോ, ചതുരാസീതി ബുദ്ധരൂപസഹസ്സ കരണസദിസോ, ചതുരാസീതി ബോധിരുക്ഖസഹസ്സരോപനസദിസോ, ചതുരാസീതി വിഹാരസഹസ്സ കരണസദിസോ, യോ ച ബുദ്ധവചനമഞ്ജൂസം കരോതി വാ കാരാപേതി വാ,

യോ ച ബുദ്ധവചനം മണ്ഡനം കരോതി വാ കാരാപേതി വാ, യോ ച ബുദ്ധവചനം ലേഖം കരോതി വാ കാരാപേതി വാ, യോ ച പോത്ഥകം വാ, യോ ച പോത്ഥകമൂലം വാ, ദേതി വാ ദാപേതി വാ, യോ ച തേലം വാ ചുണ്ണം വാ, ധഞ്ഞം വാ പോത്ഥകഭഞ്ജനത്ഥായ യം കിഞ്ചി നിത്ഥം വാ പോത്ഥകഛിദ്ദേ ആവുനത്ഥായ, യം കിഞ്ചി സുത്തം വാ കട്ഠഫലകദ്വയം വാ പോത്ഥകം പുടനത്ഥായ യം കിഞ്ചി വത്ഥം വാ, പോത്ഥക-ബന്ധനത്ഥായ, യം കിഞ്ചി യോത്തം വാ പോത്ഥകലാപ പൂടനത്ഥായ യം കിഞ്ചി ഥവികം ദേതി വാ ദാപേതി വാ.

യോ ച ഹരിതാലേന വാ മനോസിലായ വാ, സുവണ്ണേന വാ രജതേന വാ പോത്ഥകമണ്ഡനം വാ കട്ഠഫലകമണ്ഡനം വാ കരോതി വാ കാരാപേതി വാ, തസ്സ അനന്തകോ ഹോതി പുഞ്ഞസംചയോ, അനന്തകോ ഹോതി പുഞ്ഞാനിസംസോ. ചതുരാസീതി ചേതിയസഹസ്സ കരണസദിസോ, ചതുരാസീതി വിഹാരസഹസ്സ കരണസദിസോ.

ഭവേ നിബ്ബത്തമാനോ സോ, സീലഗുണമുപാഗതാ;
മഹാ തേജോ സദാ ഹോതി, സീഹനാദോ വിസാരദോ.

ആയുവണ്ണബലുപ്പേതോ, ധമ്മകാമോ ഭവേ സദ്ദാ;
ദേവമനുസ്സലോകേസു, മഹേസക്ഖോ അനാമയോ.

ഭവേ നിബ്ബത്തമാനോ സോ, പഞ്ഞവാ സുസമാഹിതോ;
അധിപച്ച പരിവാരോ, സബ്ബസുഖാധി ഗച്ഛതി.

സദ്ദോഹീരിമാ വദഞ്ഞൂ, സംവിഗ്ഗ മാനസോ ഭവേ;
അങ്ഗപച്ചങ്ഗ സമ്പന്നോ, ആരോഹ പരിണാഹവാ.

സബ്ബേ സത്താപി യോ ലോകേ, സബ്ബത്ഥ പൂജിതാഭവേ;
ദേവമനുസ്സ സഞ്ചരോ, മിത്തസഹായ പാലിതോ.

ദേവമനുസ്സ സമ്പത്തിം, അനുഭോതി പുനപ്പുനം;
അരഹത്ത ഫലം പത്തോ, നിബ്ബാനം പാപുണിസ്സതി.

പടിസമ്ഭിദാ ചതസ്സോ, അഭിഞ്ഞാ ഛബ്ബിധേ വരേ;
വിമോക്ഖേ അട്ഠകേ സേട്ഠേ, ഗമിസ്സതി അനാഗതേ.

തസ്മാഹി പണ്ഡിതോ പോസോ, സംപസ്സം ഹിത മത്തനോ;
കാരേയ്യ സാമ ഗന്ഥേ ച, അഞ്ഞേ ചാപി കാരാപയേ.

പോത്ഥകേ ച ഠിതേ ഗന്ഥേ, പാളി അട്ഠകഥാദികേ;
ധമ്മമഞ്ജൂസാ ഗന്ഥേ ച, ലേഖം കരേ കാരാപയേ.

പോത്ഥകം പോത്ഥകമൂലഞ്ച, തേസം ചുല്ലഥൂസമ്പി ച;
പിലോതികാദികം സുത്തം, കട്ഠഫലദ്വയമ്പി ച.

ധമ്മബന്ധനത്ഥായ ച, യം കിഞ്ചി മഹഗ്ഘം വത്ഥം;
ധമ്മബന്ധനയോത്തഞ്ച, യം കിഞ്ചി ഥവികമ്പി ച.

ദദേയ്യ ധമ്മവേത്തമ്ഹി, വിപ്പസ്സന്നേന ചേതസാ;
അഞ്ഞോ ചാപി ദജ്ജാപേയ്യ, മിത്തസഹായബന്ധവേതി.

ഗന്ഥാകരലേഖലേഖാപനാനിസംസ ദീപനാ നിട്ഠിതാ.

[ഇതി ചൂലഗന്ഥവംസേ പകിണ്ണകദീപകോ നാമ പഞ്ചമോ പരിച്ഛേദോ.]

സോഹം ഹംസാരട്ഠ ജാതോ, നന്തപഞ്ഞോതി വിസ്സുതോ
സദ്ധാ സീല വീരപ്പേതോ, ധമ്മരസം ഗവേസനോ.

സോഹം തതോ ഗന്ത്വാ ചിമം, ജിന നവം യം പൂരം;
സബ്ബ ധമ്മം വിചിനന്തോ, വീസതി വസ്സമാഗതോ.

സബ്ബ ധമ്മം വിസ്സേജ്ജേന്തോ, കികാരേ നേവ ഭിക്ഖുനോ;
ഛ വസ്സാനം ഗണം ഭിത്വാ, കാമാനം അഭിമദ്ദനം.

സന്തി സഭാ ച നിബ്ബാനം, ഗവേസിഞ്ച പുനപ്പുനം;
വസന്തോഹം, വനാരമ്മം, പിടകത്തയ സങ്ഗഹം;
ഗന്ഥവംസം ഇമം ഖുദ്ദം, അരിയസങ്ഘദാസകന്തി.

ഇതി പാമോജ്ജത്ഥായ അരഞ്ഞവാസിനാ, നന്ദപഞ്ഞാചരിയേന കതോ ചൂളഗന്ഥവംസോ നിട്ഠിതോ.

ധമ്മവടംസകനാമേന വിസുതോ ഥേരോ, യം പകരണം ലിക്ഖിതം തം പരിപുണ്ണം തേന പുഞ്ഞേന തം പിടകം പരിസിപ്പം പരിനിട്ഠിതം.

മമേവ സിസ്സസമൂഹാനഞ്ച പരിസിപ്പം പരിനിട്ഠിതം. തവേ സിസ്സാനൂ സിസ്സാനി ച, പരിസിപ്പം പരിനിട്ഠിതം.

ചൂളഗന്ഥവംസോ നിട്ഠിതോ.